

Samorząd lokalny bez tajemnic

Napisano dnia: 2019-03-21 18:57:23

KRAJ. W tym roku po raz pierwszy, w terminie do 31 maja, władze lokalne będą musiały sprawozdać się ze swojej pracy przygotowując roczny raport o stanie jednostki samorządu terytorialnego. Czy mieszkańcy zyskają nowe narzędzie do poznania sytuacji gminy, powiatu czy województwa? Czy samorządowcy wykorzystają okazję do rzeczowej debaty z mieszkańcami? Wiele zależy od tego, w jakiej formie raporty zostaną przygotowane i zaprezentowane na specjalnej sesji rady gminy, powiatu czy sejmiku województwa, a także od tego jak do udziału w debacie przygotowują się różnorodne lokalne środowiska. Eksperci Fundacji im. Stefana Batorego opracowali materiały pomocnicze, które ułatwią zadanie zarówno samorządowcom, jak i mieszkańcom.

Ustawa z 11 stycznia 2018 r. wprowadziła obowiązek przygotowywania rocznego raportu o stanie samorządu przez wójta, starostę, marszałka województwa. W sprawozdaniu powinny znaleźć się informacje dotyczące sytuacji w takich obszarach jak: oświata, ochrona zdrowia, transport, polityka społeczna i mieszkaniowa, kultura, usługi komunalne, planowanie przestrzenne, ochrona środowiska, bezpieczeństwo, partycypacja obywatelska.

Raport o stanie samorządu a absolutorium dla władz lokalnych

Pierwszy raport z działalności władz lokalnych będzie dotyczył roku 2018 i musi zostać przygotowany oraz przekazany radzie gminy (powiatu / sejmikowi województwa) do 31 maja. Ranga dokumentu jest duża, a nieprzygotowanie go może skutkować nieudzieleniem włodarzowi absolutorium.

*- Raport będzie stanowił bazę do debaty na sesji, w której będą mogli uczestniczyć nie tylko radni, lecz również mieszkańcy gminy, zabierając głos bez ograniczeń czasowych. Po zakończeniu debaty odbędzie się głosowanie nad wotum zaufania dla włodarza. Nieudzielenie absolutorium władzom powiatu i województwa grozi odwołaniem ich zarządów. Brak absolutorium wobec wójta, burmistrza, prezydenta miasta dwa lata z rzędu może zakończyć się przeprowadzeniem referendum w sprawie odwołania włodarza. Mam jednak nadzieję, że raporty nie będą traktowane instrumentalnie, jako element lokalnej walki politycznej, ale jako okazja do rzeczowego dialogu o stanie i możliwościach rozwoju lokalnej społeczności - wyjaśnia **Joanna Załuska**, dyrektorka programu Masz Głos, Masz Wybór Fundacji Batorego.*

Samorządowe wysłuchanie publiczne?

Zgodnie z ustawą, w debacie nad raportem o stanie samorządu uczestniczyć mogą mieszkańcy.

*- Jest to wprowadzenie po raz pierwszy do polskiego ustawodawstwa samorządowego formuły wysłuchania publicznego. Do głosu będą dopuszczeni mieszkańcy, których zgłoszenia zbiorą wymagana liczba podpisów. W gminie do 20 000 mieszkańców potrzebne będzie co najmniej 20 podpisów, w większych - co najmniej pięćdziesiąt - wyjaśnia dr hab. **Dawid Sześciło**, ekspert Fundacji Batorego.*

Pomoc dla władz i obywateli

Zdaniem eksperta: - *Dobry raport o stanie gminy powinien być nie tylko rzetelny i zawierać dużą ilość informacji. Równie ważna jest forma raportu, która zainteresuje mieszkańców i będzie wolna od urzędowej nowomowy czy specjalistycznego żargonu. To nie może być jedynie zestawienie liczb i wskaźników. Potrzebne jest również pogłębione przedstawienie kilku najważniejszych osiągnięć i wyzwań, które zajmowały uwagę władz w minionym roku. Przy okazji można pochwalić się największymi sukcesami, ale też wskazać problemy i zarysować cele na kolejny rok.*

Aby ułatwić samorządowcom zadanie Fundacja im. Stefana Batorego przygotowała materiały pomocnicze: „Jak przygotować raport o stanie samorządu?”, autorstwa Dawida Sześciły oraz „Wzór raportu o stanie gminy, powiatu, województwa”, opracowany przez Bartosza Wilka.

- *Pamiętajmy, że samorząd lokalny to nie tylko władze, ale również my mieszkańcy. Jesteśmy współodpowiedzialni za rozwój naszych miejscowości. Nie powinniśmy jedynie rozliczać władz w pięcioletnim cyklu wyborczym, warto angażować się w sprawy gminy znacznie częściej. Raporty o stanie samorządu mogą stać się okazją do nawiązania stałego dialogu i współpracy władz z mieszkańcami* – dodaje Joanna Załuska.

(abc)

Foto ilustracyjne